

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlköztásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VII. évfolyam.

Szászsebes, 1902. Október 1.

1. szám.

A mult és a jövő

Most, midőn az erdészeti és vadászati altisztek érdekeinek szolgálatában teljesített munkálkodásunk ama határkövéhez értünk, mely 8 évre enged visszapillantani a multba, nem lesz talán felesleges megvilágítanunk az eddig szerzett tapasztalatainkat s ezekből a nélkül, hogy magunknak prófétai képességeket tulajdonítanánk, levonni következtetéseinket arra nézve, hogy miképen is fog alakulni az erdészeti és vadászati altiszti személyzet élete folyása a jövőben.

Nyolcz évvel ezelőtt, 1894 év október havában, midőn akkori szerény lapunk, az Erdőőr először látott napvilágot, mindenki merész, sőt mondhatni örült eszmének tartotta azt, hogy az erdészeti és vadászati altiszti személyzet részére egy önálló s ugyszolván tisztán csak az ő részükre készülő lap adassék ki s valóban nagy bátorság kellett ehhez a vállalkozáshoz. Nem is csoda; hiszen addig az erdészeti és vadászati altisztek létezéséről közvetlen környezetüket kivéve alig tudott valamit más halandó, sőt még ők maguk is egyik a másikáról mit sem tudtak és azok, kiket a szakiskolákban a baráti szeretet köteléke fűzött egymáshoz, midőn szakismereteikben gyarapodottan az iskolai tanfolyam végzésével bucsuzásra gyűltek össze, úgy osztottak szét a szélrózsa

minden irányában, hogy alig lehetett reményük még ebben az életben nem csak látni egymást, de még csak hirt is venni egymásról. És azután munkálkodásuk tere elszólitotta nagy részüket a vadon rengetegeibe, a havasok tetejére, olyan helyekre, hol még a madár is csak ritkán fordul meg s itt éltek napjaikat, igénytelenül, csendben munkálkodva a haza javának előmozdításán. Itt eltemetve s alig hallva itt-ott valamit a világ folyásáról, bizon vajmi kevésnek jutott eszébe az, hogy ők magukban nem képezhetnek egészet, hanem csak parányi tagjai egy nagy testületnek, mely éppen azért nem tud életjelt adni magáról, mert a hány tagja, annyi felé van széttagolva. Az egyes tagok pedig napról-napra csak önmaguknak éltek s azzal, hogy nekik talán a többiekkel is lehetnek és vannak közös érdekeik, melyek megóvásán munkálkodniok kellene, bizon alig törődött egy is.

Hát bizon nehéz feladat volt erdőgazdaságunk eme derék és szorgalmas munkásait felkutatni rejtekeikben, felébreszteni eddigi szunnyadozásukból s kiszólitani őket a cselekvés és a tettek mezejére s mikor mind ez már megtörtént, akkor jött még csak a nehéz vége a dolognak: az eddig alig ismert és mély álomba merült testületi szellemnek a felébresztése. Annál nehezebb volt ez, mert hiszen az erdészeti és vadászati altisztek legnagyobb részének az élete alig volt egyéb a mindennapi kenyérért való folytonos küzködésnél, már

pedig tudvalévő dolog, hogy a nélkülözés és a létért való küzdelem az a tényező, mely a szellem szabad röptét legjobban akadályozza, mely az embert legjobban lebilincseli a föld rögéhez.

Talán ez az általános szegénység volt és mest is oka annak a visszahuzódásnak, a melyet az erdészeti és vadászati altiszti személyzetnél tapasztalunk akkor, midőn előtérbe kellene lépnie érdekeinek megóvására és jólétének megállapítására. Ime közel harminczezer férfi működik ezeken a több tövist mint rózsát termő pályákon, ezeknek legalább ötven százeleka értesült már arról a mozgalomról, mely az ő érdekükben lett indítva s mégis alig ezerkétszáz mer nyiltan hozzá csatlakozni a mozgalomhoz, alig pár száz szánja rá magát arra, hogy némi anyagi áldozatot is hozzon a közös ügy oltárára, a többi pedig, a nagy tömeg ölbetett kézzel várja, hogy a sült gesztenyét mások kaparják ki a parázsból, akkor majd a terített asztalhoz szívesen fog ülni, és élvezni mások verejtékes munkájának a gyümölcsét.

Azt hinné a beavatatlan, hogy talán a küzdelem meddő volta miatt huzódnak vissza egyesek, pedig ez téves vélemény. Hiszen azóta, a mióta lapunk hangoztatni kezdte az erdészeti és vadászati altisztek bajait, sok mindenféle történt, a mi ha nem is az egésznek, de legalább egy résznek jobblétet biztosít. A kincstáriak fokozatos fizetésemelése, egyenruha átalánya, a községi, közbirtokossági és más

állami kezelésbe vett erdők személyzete szolgálati sőt javadalmazási viszonyainak szabályozása mind olyan vivmányok, melyek számot tevők az erdészeti altiszti személyzet életében s inkább az igazságnak hódolunk, mintsem dicsékszünk akkor, midőn azt állítjuk, hogy ezek kivívásában ha nem is nagy, mégis bizonyos része lapunknak is volt.

Nyilvánvaló tehát, hogy a mult viszonyai ha nem is nagy, de bizonyos mértékben mégis javultak, tekintettel pedig arra, hogy az erdészeti és vadászati altisztek körében az oda nem tartozó, de a régi idők nem törődősége által oda bejutott elemek ha csak lassacskán is, de folyton fogynak, helyüket pedig a minden tekintetben hivatásukra rátermett, megfelelően kiképzett elemek foglalják el, hogy az eddigi — ugyszólván türhetlen — állapotok mind jobban javulni fognak s az erdészeti és vadászati altiszti pálya az elismerésnek arra a fokára fog jutni, melyen többé senkinek sem lesz oka szégyenkeznie a miatt, hogy azt életezéljául választotta.

Lapunk a jövőben is úgy, mint eddig — hűséges szószólója lesz az erdészeti és vadászati személyzet érdekeinek s kivált gondot fog vetni arra, hogy a méltatlan elemeknek ebbe a tisztességes testületbe való jutása megnehezítettessék, sőt lehetetlenné tétessék, mert csak ilyen módon tarthatunk számot a hivatásunk által egyébként jól megérdemelt megbecsülésre.

TÁRCZA.

Esti huzáson.

(A „Vadász-Lap” után).

Az egész nap tartott nagy forróságtól izzó még a késő délutáni levegő.

A buzakereszteket már behordták a mezőről s a learatott széles táblák tarlója úgy néz ki a nyári alkonyatban, mintha csupa aranyból volna az egész, valami sárgás, reszkető fény csillog, sziporkázik allandóan fölötte. Tul a tarlón a semmiségbe vesző nagy mezőség terül; száraz kiaszott képén látszik már, hogy éppen csak napról-napra bírja még az egyenlőtlen küzdelmet az égető forróságban és ha a reggeli és esti harmat nem táplálná némileg, aligha ki nem égette volna már az állandó hőség, ez az aszálynak is beillő tartós forróság.

Az eddig viruló, zöldelő képen azonban így is látni már a sárga foltokat, a közeledő lassu halál jelentkező nyomait; ott a hol a gyengébb gyökerű füvet ki nem égette még teljesen a nagy hőség, lankadtan hull egymásra a fonnyadó fűszál és erőtlenséggel hajlik meg a mezei virág gyenge szára; a learatott táblán pedig ropogva töredezik a lépések alatt a tarló szalmája. A meddig csak ellát a tekintetünk, legtöbb helyen az aszály sárgás, hervadt képével találkozunk, úgy, hogy szinte jól esik a szemnek — ebben a nagy szárazságban — a mindig susogó nádas folyton viruló zöldjén megpihenni.

Itt még van nedvesség, itt még van zöldelő élet. A láppal nem bir egy könnyen az aszály, vize győzi még a forróságot és diadalmasan veszi fel vele a küzdelmet. Bárhogy süsse is a nap, bárhogy égesse is a forróság: a nádas bírja azt. Mig a mezőség zöldjét lassanként kiégeti, megsárgítja a nagy hőség: a sás, a nád azt fel sem veszi, sötétzöld rostos leveleik nem fonnyadnak meg e szárazságban, — finom, sűrű haj-

Reméljük kölömben, hogy már legközelebb tervbe vett országos egyesületünk is meg fog alakulhatni s mindenesetre nagy mértékben hozzá fog járulni a helyzet általános javulásához.

Vaddisznóvadászat.

Írta: tordátfalvi H. Lajos.

(Mutatvány a „Vadászat és Állatvilág” folyóiratból. Megjelenik havonként kétszer, előfizetési ár egész évre 8 korona. Budapest VII. Rottenbiller utca 30).

Ha érdekli a tisztelt vadász urakat, úgy leirom az ugynevezett vaddisznós kutyák nevelését.

Hogy milyen kutyát neveljünk, illetve tanítsunk be vaddisznóra, arra nézve a vélemények különbözök. Az első vaddisznós kutya, a melyet láttam s a melyről regéket beszéltek, egy kopó és kuvaszkeverékből származó vöröses szürke, farkasformájú kutya volt. Ennek kitünő hajlama abban nyilatkozott, hogy a házi disznókat nem hagyta békében, hanem megkergette őket és alkalmilag nagyokat hasított a kocsonyának való füleken.

Ez az állapot tarthatatlan lévén gróf Teleki László erdővédje magához vette a kutyát és még azon vadászévben negyvenöt darab disznót adott be az uradalom gazdatisztjéhez.

Mire én rendszeres vadász lettem, akkor ez a kutya már nem volt meg. De találtam a környéken más ilyenfajta kutyákat, melyek tiszta kuvaszok voltak. Szerettem volna ezeket a kuvaszokat megszerezni, de a tulajdonos semmi áron sem akart tuladni rajtuk. Elhatároztam tehát, hogy nevelek én magamnak e célra két kutyát. Meg is cselekedtem. A legmérgeesebb kan kopót kereszteztem a legmérgeesebb kuvasz szukával. No, de azok kutyák is lettek ám! Még pedig oly vadak,

hogy mielőtt a kenyeret elvették volna, előbb barátságosan mutogatták fogaikat. Otthon mindig uszítottam őket a házi disznókra és nem kis örömmre jól megtépáztak egy-egy sonkának valót.

Nagy reményekkel vittem ki az első vaddisznónyomra, a mely a határban be volt jelentve, de bizony egy rókát vettek föl s olyan hajtást csaptak, hogy az öreg kopónak is becsületére vált volna.

Reményemmel még mindig nem hagytam fel, hanem kieszeltem, hogy az az ember, a ki nem akarta nekem kutyáit eladni, jó pénzért elhozza bemutatoul azokat s így én rövid idő alatt betanithatom enyéimet.

Mikor már majd mindennap bejelentették, hogy itt meg amott vaddisznót láttak a kerülők, elküldöttem a kutyás ember után.

Szép látvány volt nézni az előkészületet, a mit tettünk. Pórázon öt kopóm, a két kores és a két fehér kuvasz.

Az erdőre érvén, csak a két fehér lett egy friss nyomra bocsátva; de a kutyák visszajöttek, mert később kiszült, hogy a nyomok az erdőkerülő házához vezetnek.

Eleresztettem a két koresot is s ezek most egy nyulat vettek föl. Kopóim a pórázon éktelen ordítást vittek véghez, a miért azokat is szabadon bocsátottam.

No, volt is eztán mit hallgatni. Ám nem volt mit löni, mert, ha jött az ember felé a nyul, a háta mögül bizonyosan szembe került vele egy kutya.

Mi vaddisznót akartunk löni s egész nap mindössze egy nyulat meg egy rókát ejtettünk el. A vaddisznónak csak a nyomát láttuk.

Estefelé, hazatérőben a falutól alig pár ezer lépésnyire, az egyik kuvasz elkezd ugatni s utána a többi. Mindnyájan azt hittük, hogy egy meghuzódott fatolvajt fülelnék kutyáink s én még azt mondtam, hogy csak hadd ijjeszsenek rá egy kicsit.

Az egyik erdővéd siri hangon szól felénk: „Disznók!”

szálcsoveken keresztül kapják azok az anyaláptól az életadó nedvességet.

S benn a nádas csendjében ugyancsak mozgalmas élet folyik ilyenkor. Nyári késő délután, mikor a busuzó nap végeig hinti hanyatló sugarait a tájon, csudaszép színekkel borítva a napnyugoti eget: benn a nádasban megkezdődik a lármás, mozgalmas élet, mely merő ellentéte a nappali csendnek, nyugalomnak és látszólagos mozdulatlanságnak. A napszállati csöndben egymásután szólal meg mindenféle madár, mely a nádasban és a nádas körül lakik. Különös szaggyal, félben maradt hangok jelzik, hogy a nádas lakói esti serenádjukat rendezik. E csudálatos hangok zürzavarában bizony legtöbbjét a legnagyobb jóakarattal sem lehet dalnak nevezni.

A nyiszorgó hangu nádi veréb hangos porlekedésébe — mely különben naphosszant lármáz — ijedt hangon sikít bele a nagy buvár. A kis vizi csibék halk pityegése elvegyül a tyukok furcsa kotyogásával, a mi olyanformán hangzik, mint mikor a tele kulacs tartalma

üres torokba ömlik; mindezt azonban erősen tulharsogják a vizi bikának szakadozott ütemekben felhangzó tompa bömbölései. A hókafejú szárcsa is sikkant egyet-egyét a rejtekében; próbálgatja, hogy nem birja-e tulharsogni a vöcskök lármáját. A zöldfejú gácsér, mielőtt nappali sütkérező helyét változtatná, egypárszor lármásan csapkodja végig szárnyaival a víz tükrét, miközben többször megismétli a messze hangzó háp-hápját.

Minden jel arra mutat, hogy a nádasok lakói, melyek a nap legnagyobb részét a sűrű nád árnyékos rejtekében uszkálva töltötték: változtatni készülnek helyüket. Nemsokára megindulnak az egyes őrszemek, majd ezek után a kisebb-nagyobb rajok, szellős sétára, pompás légi köruttra, a mivel azután már kezdetét is veszi az esteli rucza-huzás mozgalmas ideje, kellemesen izgató látványossága.

A fiók-kacsákra is — melyek már javában repülnek — megszűnt már a helyhez kötöttség, a határokhoz kötött rabság. Még ugyanis kevéssel előbb csak

Lett erre lótas-futás, tölténycserélgetés, szóval fejtelenség.

Az eredmény az volt, hogy egy disznót kiválasztottak a kondából a kutyák. Az állatkerti vaddisznót közelről láttam, de künn a szabadban ekkor voltam életemben először eleven vaddisznóhoz oly közel, hogy az célzott puskacsővemtől nem volt távolabb két méternél. A disznó ugyanis egy nagy gyertyánfabokorba huzódott, bizonyosan azért, hogy a kuvaszok által alaposan összeharapdált hátsó részét megvédelmezhesse. Az egyik fehér kuvasz a hátán volt, a többi meg körülötte ugrált folytonosan, úgy, hogy miattuk nem lőhettem a vadra.

Időközben egészen besötétedett és a disznó előre ugorván, eltűnt a sűrűben, a nélkül hogy mi üldöztük volna.

A kutyás embert másnapra is magamnál marasztottam és kora hajnalban már egy olyan helyen voltunk, a hol szentül hittük, hogy vaddisznót fogunk találni. Fölfödöttünk egy nyomot és arra először is a két koresot bocsátottuk el, majd a két kuvaszt és csak miután már egy félóra csendben eltelt, azután a kopókat.

A kopók hamarosan egy nyulat hajtottak át a tulsó dombra, éppen akkor, a midőn az egy helyben hallatszó ugatást rendezték a disznós kutyák. Egy lövés dördült el s erre, mint öt ördög jelent meg a kopótársaság, maga előtt hajtva a kutyás ember által fölriasztott kocsát az ő nyolcz, különféle nagyságu malaczával. Tudvelevő dolog ugyanis, hogy a vaddisznó két éves korig tartja magánál malaczeit.

Egy meredek oldalon remek látványt nyújtott a kilencz disznó és kilencz kutya által rendezett bál. Bizony, szívesebben nézem én az ilyet, mint a francia négyest.

Körülbelül tizenöt lépésnyire tőlem egy nyílason ugráltak át disznó és kutya vegyesen. Puskámat lövésre emeltem és célba vettem a kocsát, a midőn a bokrok

között egy arcot láttam megmozdulni. Rögtön utána egy zuhanás hallatszott. Az arc a kutyásemlő volt, a ki, hogy, hogyan nem, éppen közepére került a küzd-ternek s meg volt rémülve, hogy puskámat elsütve, őt is lelövöm. Ezért hát hasra vágta magát.

Ebből is látszik, hogy az ilyen vadászatoknál, a hol az izgatottság amúgy is nagy, igen nagy óvatosságra van szükség és bizony kíváncsi, hogy nyugodt vadászok kerüljenek együvé, a kik jól kezelik a puskát.

A jó vadászoknak is van egy veszedelmes szokásuk, t. i., hogy a balcsövet rendszerint ficzkóval (futópósta) töltik meg, nemcsak a cső kimélése, hanem a találás valószínűségének emelése céljából is. Ezt a töltést egy sűrűnek nekilöve, hatása kiszámíthatlan, mert úgy széjjelverődik az ágakon, hogy az oldalt állókat is könnyen megsebezheti. Egy alkalommal az egyik kopóm első lába úgy lett meglöve, mintha felülről löttek volna rá.

E kis kitérő után térjünk vissza a kutyavaddisznó háboru színterére. Ott is változott a helyzet. A vaddisznók ugyanis, minden oldalról szorongattatva, neki-vágtak egy sűrű gyertyánfarészletnek s tüskön-bokron át a szemben levő hegygerinczre futottak.

A csaholás megszűnt s mi tétozva gyűltünk össze. De, a mint észrevettük, hogy a távolban egy tisztáson vaddisznó küzdődik a kutyákkal, nekiindultunk a futásnak. Át a másik hegyre. A disznó csak mintegy harmincz lépésnyire futott el előttem, rá is akartam löni, de ziháló mellemen sehogy sem állott meg a fegyver nyugodtan. Mentem hát tovább, ám inaim — nem a félelemtől, de a fáradtságtól — úgy reszkettek, mint a nyárfalevél. Lábaim fölmondták a szoigálatot, kénytelen voltam megállani s így a dicsőségről is lemondani. Szomorkodva néztem a távolba, de ime, a hajtás ujra közeledik s egy pillanat múlva azt látom, hogy a vaddisznó az ösvényen egyenesen felém szalad.

A mint észrevett, ki akart kerülni, de én egy

az öregek vezetése mellett legfeljebb nagyobb szabású röp- és uszó-gyakorlatokból, egyik mocsár-részből a másikba való átsétalásból állott az egész napi mozgás: most már szárnyaikra bocsátva, önállóan végzik a repülési gyakorlatokat. Ezek még csak az első szárnypróbálgatások, mikor így esténként a nádas körüli kisebb vizekre, tocsogókra huznak. De nemsokára már kitágulnak a szűk határok; s mikor majd megerősödve önállóan kél szárnyra a vízi madár és előtte lesz a kéklő végtelenség: egyszerre csak megjő a kívánság, az olthatatlan vágy, uszni a szellőjárta léghen, versenyezni a repülő felhőkkel és megtudni, megismerni, mi az örök, a korlátlan, az igazi szabadság!... És ekkor kezdődik meg a vándormadárnak a tulajdonképeni, az igazi nomád élete.

* * *

Leheveredtem egy szénaboglya tövébe; érzem a lekaszált rét fonnyadó virágainak kellemes illatát s kényelmes fekvő helyzetben várom a nemsokára kezdődő esteli ruczahuzás izgató látványosságát.

Még majdnem egész nappal van mikor már elkezd mozogni a nádas madárvilága. Messze, benn a nagy nádas fölött látszik már egy kanyargós-ruca-sereg; de ez még nem lesz huzás, csak amolyan rövid, kisebb-szerű helyváltoztatás. Időközönként el-elválnak egy vagy kettő a csapatból s nyilsebes röpkéssel huznak el magasan a nádas felett. Ezek afféle előőrsök lehetnek, a kik talán helyszíni szemlét tartanak a nádas körül, hogy nem fedeznének-e fel valami gyanusát a közelben....

Nemsokára esteledni kezd s megindulnak a benn kóválygó rajok; nyilegyenes röpkéssel vesz irányt egyik-másik csapat, vagy az egyesével, kettesével kóválygó rucza. Szélesebben, suhogó repüléssel huznak el a nádas felett s vagy a széleken levő sekély vizek képezik az irányt, a hova beszállva, élvezettel turkálnak a kövér parti iszapban, vagy visszacsapnak megint a nádasba s ott legalább helyet változtatnak az éjszakára.

A leáldozó nap bucsuzó sugarai már jó ideje el-

jól célzott lövéssel olyan szerencsésen löttem keresztül, hogy tőlem alig öt lépésre fordult föl.

A disznóhoz elsőnek érkezett egyik kopóm és csak végül a kuvaszok.

Mikor már gondoltam, hogy elég volt a dög feletti dühöngés, egy lépést tettem a disznó felé. Erre az, a sok kutyát lerázva magáról, felugrott és fejjel felém fordult. Elhült kissé a vér bennem, de a következő pillanatban már puskámat lövésre készen tartottam.

A lövésre előjött a kutyás ember s hosszú kését jobb kezébe fogva, bal kezével elkapta a disznó hátsó lábát s azt hátra rántotta, mire az a házi disznóhoz hasonló siró hangot hallatott. A kutyás ember csudálkozva jegyezte meg, hogy ilyet még ő sem hallott.

(Folytatása következik)

Hasznos tudnivalók.

Közlemények

a kertmívelés és mezőgazdagságról

Mühle Vilmostól Temesvárott.

III.

A virághagymáknak szabadban való tenyésztése. A virághagyma október kezdetétől november végeig ültetendő, ha az idő ugyan még kedvező hozzá. Mindenekelőtt ritka, jól és mélyen átdolgozott, egészen rothadt trágya és tiszta homokból álló, meleg napos fekvésű talaj szükségeltetik. A hagyma nagysága szerint mélyebben vagy sekélyebben ültetendő, úgy hogy a Jácint, Tazetta, Nárcisz és Tulipán fölött 10 centiméter magasságnyi föld legyen. Anemona, Crocus, Szironta fölött csak 6 cm. magasan. — Mihelyest beáll a fagy, az ágyak vagy csoportok trágyával vagy szalmával néhány hüvelknyire betakarandók, mely kora tavasszal — ha az erős fagy már kimaradt — onnan eltávolítandó. Szironta és Anemona még tavasszal ültethető. A gyönyörű Gladiolus (ékliliom), mely egy kertben se hiányozzon,

csak tavasszal, korábban vagy később ültetessék, a mikor is épen virágzása kívántatik. A szép tibarózsa, jóillatú, tiszta fehér virággal, szintén csak tavasszal ültetendő és jó meleg, napos fekvést kedvel; virágzik augusztustól novemberig. Iris, úgy ősszel, mint tavasszal is ültethető és sok éven át megmarad.

Valamennyi virághagymánál vigyázni kell, hogy hajtásuk fölfelé történjék.

Friss trágya sohasem jó; ajánlom, mindig csak rothadtat használni; száraz időben tavasszal néhányszor jól locsolandó.

Mihelyest a lomb megsárgul, a hagymák a földből kiveendők, szellős, egészen árnyékos helyen szárítandók és néhány nap múlva a gyökerek tisztán, a levelek pedig közvetlen a nyak fölött levágandók, ennek történte után alsó részüket fölfelé, deszkák vagy száraz homokra teendők, a hol a kiültetésig maradnak.

Tulipánt, Nárciszt és Crocust nem szükséges minden évben kivenni; 3 évig is a földben hagyhatók, de ezen időn túl elfajulnak, de ismét megjavulnak, ha jobb talajba ültetnek át.

Csibenevelés a veteményes kertben. Tudom, hogy sok kertgazdának a haja is az égnek mered, ha kertet és csibét egyszerre emlegetnek, de hát a dolog mégis úgy áll, hogy a kettő nemcsak hogy megfér egymás mellett, sőt én már egyiket a másik nélkül el sem tudom képzelni. Elmondom itt röviden, mikép járok én el. A csibéket kertemben anyjukkal együtt borító alá csak akkor szoktam kitenni, a mikor a kertben a palántának vetett káposztafélék már kelni kezdenek. Ezekhez közel helyezem el a borítót, úgy hogy a déli nap heve ellen árnyékkal legyenek védve és kijáró nyílásokkal keletnek feküdjenek. A borító lehet bármilyen anyagból, csak arra kell ügyelni, hogy a behuzódó csibék az esőtől és szélről meg legyenek védve, úgy szintén az aláázástól, mi annál is inkább kívánatos, mert az egészséges fejlődésnek egyik alapföltétele, hogy azok száraz földön álljanak, különösen kívánatos ez a tyukra nézve, mely állandóan borító alatt van.

A napkeleti oldalon egy oly rácsozatszerű nyílásokkal kell bírnia a borítónak, hogy azon az apró csibék szabadon ki-, bejárhassanak, de az anyjuk onnan kiszabadulni ne tudjon.

A kis csibék szorgalmasan fölkeresnek minden pa-

tüntek a felhők mögött, s a nyári nap forróságát, az égi fény csudaszép arany színét ismét lassanként az esteli szürkesség váltja fel, kellemes hűvösséggel.

Megindult a vízi szárnyasok huzása az egész vonalon. Kifelé tartanak a nádasok sűrű erdejéből a partmenti pocsogókra. Folyton lehet hallani suhogó szárnyaik izgató zizegését. Hosszunyaku nagy tőkekacsák loholnak a nádas fölött a kékesszürke égen. Amint lőtávolságba kerül egy-egy és észreveszi a vadászt, ugyancsak lóditja magát fölfelé és menekül ész nélkül a veszedelmes pontról, — ha ugyan van még rá idő! Mert amelyik egyszer lövésre jön, az ugyan hiába igyekszik arrébb. Csak egyszer küldi utána gyilkos üzenetét a dörgő szavu halál, s a szép madár nehézkes zuhánással, élettelenül hanyatlik vissza a sás közé!

A mind sűrűbben ismétlődő lövések döreje visszhangosan járja be a lápot, amitől azután tisztára megzavarodik a vízi szárnyasok ezernyi sokasága. A megriasztott s meg is dézsmált ruczafalkák sivitva huznak el mindenfelé, suhogó röpülésükkel valóságos kis vihart szabadítva el zizegő szárnyaik alól.

A tőkerueza hosszú nyakát nyújtogatva hangos hápogással szeldesi a levegőt; a kis csergő falkák pedig szédítő sebességgel, valóságos fecskevillámlással vágódnak el szemünk előtt, cikázó röpülésükkel nehezebb lövést kínálva, mint akár a csapongó denevér. Rezgős röpéléssel, csendes zizegéssel huz el felettünk egy kis csapat czigánykacsa; könnyű lövés esik rájuk, de jól is adja a dézsmát, a duplázásunkra gyorsabbá lett csapat. A sok lövéstől azonban végre tisztán megkeveredik a szárnyas had, s félénk izgatottságba esik a nádas minden lakója.

Ezalatt az alkonyatból este lett s az este is kezd már belefordulni az éjszakába. Mind nehezebben lehet már kivenni a sötétedő égen a repülő pontokat; utoljára is csak a suhogásból sejtjük inkább, mint tudjuk, hol repül a rucza. Mindinkább megritkul az esthomályban a dörgő villanás s végre el is hallgat teljesen. Innentul aztán nem hallatszik többé az esti csendben semmi madárszó; csak a nádi muzsikások kezdik rá éktelen hangversenyüket. Hangos kurottyolástól zeng

lántát s azokról leszedik a földi bolhákat, levélpenészt, egyszóval minden rovar, a mihez csak hozzá férhetnek. A parántát nem bántják. A kis csibe a palántás ágyakon szabadon mászkálhat keresztülkaszul, taposása abban kárt nem okoz. Később, ha a rovarélet jobban fölpezsdül, szorgalmasan fölkatatják a növényeknek legkisebb részeit is. Ily koru csibék kaparni egyáltalán nem szoktak

Nagy élvezetet nyújt egy gazdasszonynak, ha látja őket, miként nyüzsögnek s a gondos és féltékeny anya hívására befutnak a rekeszbe, de csakhamar ismét kint látjuk, mint szorgalmas munkásainkat működni.

A csibék kint hagyhatók mindaddig, a míg csak a kaparást meg nem kezdik, a mi három hónapos korban szokott kezdődni. Ekkor azután ki kell őket vinni a majorudvarba.

Az egyszer kitett tyuk csibéivel együtt állandóan, tudniillik éjjel úgy, mint nappal a kertben a már egyszer elhelyezt helyen marad. Az nem baj, ha a tyuk csibéit már előbb el akarná is hagyni; nem baj, ha tojik is, mert ez a tojás költés alá úgy sem való. A földolog csak az, hogy a tyuk állandóan a borító alatt tartassék, onnan ki ne szabadulhasson. (F. U.)

Névjegyzéke

azoknak, kik az alakuló Országos Erdészeti és Vadászati Altiszti Nyugdíj és Segély Egyesület tagjai óhajtanak lenni.

Sorsz.	Név.	Lakhely	Utolsó posta
1160.	Süle István	Pusztasügy	Pencz
1161.	Kovács János	S-Bánya	Salgó-Tarján
1162.	Negru Jon	Mocsáros	Bozovics
1163.	Mak Lajos	Szilvás	(Borsodm)
1164.	Lengyel János	Alsó-Lugos	Élesd
1165.	Francsics István	M-Szerdahely	Zala-Szt-Balázs
1166.	Magyar György	Árpádhalm	Orosháza
1167.	Richtaresik János	Csingó	Szepes-Sümege
1168.	Kottra Ferencz	Bernecze	Kemencze

KÜLÖNFÉLÉK.

Mi az ember? Az egyiptomiak az embert beszélő állatnak, Mózes Isten képmásának, Aeschylos a Föld fiának, Szofoklesz képnek, Plotinus minden jó urának, Szokratesz kisistennek, Pindár az árnnyék álmának, Homér

az egész nádas; bizonyosan esőt jósolnak a brekegő művészek.

Lassanként hazafelé indulunk, de nem egyedül megyünk. Egész sereg hűséges társ követ — vig zene-szóval, közben a vérünket szipolyozva kegyetlenül! Szunyog-raj kavargó állandóan a fejünk körül és úgy érezzük, mintha csipős, szurós tüskék röpködnének körülöttünk a levegőben. Együttal megjelennek az éj lovagjai is, s néha oly közel csapnak el mellettünk, hogy majd az arcunkba vágódik egy-egy cikázó röpülésű denevér.

Lassan-lassan azonban végül minden összeolvad a sötét éjszakába; csak messze, nagyon messze, valahol a láthatár végén gyullad ki egymásután néhány piros láng, egy-egy földi csillag; azok lobogva égő pásztor-tüzek.

és Osszián hulló falevélnek, Hiob a por fiának, Herodot nyomoruságnak, Cicero eszes állatnak, Plátó kétlábu állatnak, vagy Isten közreműködő eszközének, Jean Paul félistennek, Schiller a természet urának nevezte.

Egy kis tévedés. Egy fiatal özvegy férfi Sendlingenben másodszor is meg akart házasodni. Minden rendben volt már és az esküvőnek vasárnap kellett volna meglennie. De már szombatn nagy akadály csapott le a mitsem sejtő mátkapaparra. A plébánia arról értesítette a vőlegényt, hogy az esküvő nem lehet meg, mert tévedésből nem a menyasszonyával, hanem az anyósával hirdették ki. Hiába volt minden lőtás-futás, nem lehetett segíteni egyelőre a bajon, s az esküvőt el kellett halasztani három hétre.

Asszonyi energia. Griffith Sára vinelandi asszony bebizonyította, hogy az asszonyban is van következetesség. Griffith Sárának valami izákos, munkakerülő férje volt. A dolgos asszony megunt a henye embert s egy napon elzavarta a háztól. És akkor az asszony nagy fogadást tett. Megfogadta, hogy soha többé férfi segítségét igénybe nem veszi. És meg is tartotta a fogadást. A következetes asszony a múlt év végén elhatározta, hogy házat épít. Meg is tette. Ő maga készítette el a tervrajzot, maga ásta meg a pincegödört, saját kezeivel hordta a téglát és azután maga készítette el az egész házat a legutolsó ablakfáig. A ház, öt szobával, teljesen készen van.

A koldusasszony pénze. A székesfejervári rendőrség nem mindennapi ügyben vezet vizsgálatot. Potócsi Erzsébet hetvenhat éves sirva állított be a rendőrségre, hogy háromezer koronáról szóló takarékpénztári könyvecskéjét ellopták, pedig a szalmazsákjában őrizte. A rendőrség nyomban intézkedett a betét letiltása végett, a mi meg is történt. A gyanu az asszony lakótársa Erdélyi József koldus ellen irányul, a kit a rendőrség már kihallgatott, de tagadja, hogy a könyvecskét ő lopta volna el. A koldusasszony most sirva panaszkodik mindenfelé, hogy kétféle szerencsétlenség érte: Ha nem kerül meg a pénze, koldussá van téve, ha pedig megkerül, akkor nem koldulhat többé, mert mindenki tudni fogja, hogy voltaképpen gazdag.

A gleccserjég tömege. Svájc területének több mint huszadrészét gleccserjég borítja. Ez a jégretég akárhány helyen háromszáz méter vastag is, de ötven méternél sehol sem vékonyabb. Közepes számítás szerint ez az óriás jégtömeg legalább is négy billió métermázsá. Ha ezt a rengeteg sulyt vasutara akarnak tenni, olyan hosszú tehervonatot kellene összeállítani, a mely ezerkét-százötvenszer érne körül a földet s a világ valamennyi embere sem volna elég a vonat igazítására.

Szerkesztői üzenetek.

Süle István urnak. P-Sügy. Csak a mostani utolsó le-velező lapot kaptuk meg. P. urnak. 2 holdas illetményföldje — bár három oldalról mesterséges kerítéssel, a negyedikről pedig patakkal van határolva, nem vonható az 1883 évi XX. t.-cz. 2 § 2-ik pontja alá s így a községi közös vadászterületből alig lenne kivonható. Megkísérélheti ugyan a községnél azt kérelmezni s esetleges elutasító határozatát a mogye alispánjához megfellebbezni, de kétséges, hogy sikerre fog-e ez vezetni. **Bombola Pál** urnak. B. Monosterszeg A 4 korona előfizetési díjat köszönettel nyugtázzuk. **Pál János** urnak. Lehipusztá. Az alapszabályok a jövő hó folyamán okvetlenül be lesznek nyújtva. Hiába, az egész nagy munka egyetlen ember vállait nyomja, kinek ezen kívül még hivatalát is el kell látnia, hát bizon nem csoda, hogy mindenfelé nem felelhet meg úgy, a hogy maga is óhajtaná. Egészen másképp mehetne a dolog, ha

az érdekeltek az által, hogy a lapot oly mértékben pártolnák, hogy az módot nyujtana a megélhetésre, függetlenül, de sajnos sokan, a kik az ügy hiveinek látszanak, hátralékaikkal még károsítják. **Fekete Gyula** urnak. Gyalu. Tévedésből a szomszéd hátraléka lett kitüntetve, Ön csakugyan az év végeig rendben van. **Cseri Pál** urnak. Padrag. Előfizetését e hó 1-től az év végeig számítottuk. Egvébként a múlt havi utoisó számot eddig már bizonyosan megkapta.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Őszi vetésre!

Jegenye és czirbolya ○ ○

Fenyőfamag

Juhar, bükk, gyertyán, köris,
stb. stb. ○ ○ ○ ○

Lombfamag

Kocsányos, kocsánytalan, cser
és amerikai vörös stb. stb. ○

Tölgymakk

Mandula, barack, som, birs,
mogoró, dió, gesztenye ○
cseresznye, szilva, galagonya,
kőkeny, alma, körte, berkenye
stb. stb. ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

Gyümölcsfamag

megbízható minőségben ○ ○

kapható

FARAGÓ BÉLA

„Magyar Fenyőmag Pergető Gyárában
Zala-Egerszegen“.

Minden kiállításon kitüntetve, legutóbb a párisi
világkiállításon ezüst éremmel.

Tacskókat

ha fiatalakat is keresek megvételre, tiszteséges
áron. Ajánlatok küldendők:

AMBRUS MÓZES erdőőr, Abrudbánya.

Ajánlkozás.

Katonakötelezettségének eleget tett 27 éves ifju, ki
a gymnasium 3 osztályát végezte, a magyar és ro-
mán nyelvet szóban és írásban bírja, kevésbé németül

is tud, az erdőőri szakvizsgát letette, állást keres olyan
helyen, hol jövőjét megalapíthatná s megnősülhetne.

Szives ajánlatok küldendők:

LEUKUCZA NOVÁK, szakvizsgázott erdőőr.
Boros-Sebes, Arad megye.

4-5

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fázánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat,
vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatot
magas áron vásárol az „Élőállat-kiviteli vállalat és állat-
nagykereskedő”: **O. Frank, Wien IV., Waaggasse
Nr. 12.** Továbbá szállítok mindennemű élő vadat és más
első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadász-
kedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott képes ár-
jegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoportos nyul-
fogáshoz saját hálóimat és foglyok s fázánok szállításá-
hoz saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg.

Vadászat és Állatvilág.

Vadászati zoologiai és kinologiai képes szaklap
Bársony István és Fónagy József közreműkö-
désével szerkeszti **Parthay Géza**. Előfizetési ára
egész évre 8 kor., fél évre 4 korona. Mutatvány-
számokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Buda-
pest, Rottenbiller-utca 30. szám.

Szárnyasaink.

Az egyedüli magyar nyelvű baromfitenyésztési
képes szaklap foglalkozik a baromfitenyésztés
összes ágaival, betegségeivel és ezek gyógy-
kezeléseivel. A lap az Országos Baromfitenyész-
tési Egyesület hivatalos közlönye és **Parthay
Géza** igazgató szerkeszti. Előfizetési ára egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona. Mutatvány
számokat szivesen küld a kiadóhivatal:

Budapest, Rottenbiller-utca 30 szám.

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű
vadászfegyverekben, revolverekben,
pisztolyokban, kardokban, satkantyuk-
ban, vadász, vivo és sporteszközökben
fegyverrészek és löeszközökben valamint
mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek
karabélyok mindig raktáron vannak.

Javitások is elfogadtnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Első rangú egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltósági Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.

Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsátása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a be-
tekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt meg-
rendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legújabb francia és angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink
kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerezünk és a vidéki megren-
delések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olesó reklám árak által régi vevőinket meg-
téveszteti óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyújthatnának.

Kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez
szükséges részletfizetési megrendelési ívet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb
figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltósági Földmívelésügyi Ministerium
hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvéallalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos
elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a meg-
rendelés napján eszközöltetnek.

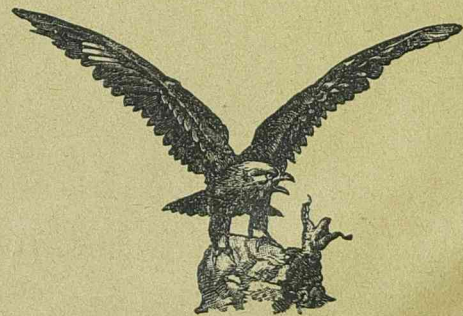
MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB-
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA ÉS REMONTOIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KESZPENZERT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvéallal szár-
nyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka,
művészies kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halásznati képes folyó
irat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként
kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.